

Krigsvetenskap; metod och självständigt arbete OP 10-13, (18 hp)

Författare: Daniel Bele	SA VT 2013
Handledare: Övlt. Anders Palmgren	Program: OP 10-13
Självständigt arbete i krigsvetenskap (15hp)	Antal ord: 13 752

Warden i Israel.

En studie av Wardens tillämpning i Israels luftkrig 2006-2009

Sammanfattning: Den amerikanske luftmaktsteoretikern John A Warden III har skrivit ett flertal artiklar och böcker om vad han anser är det bästa sättet att använda luftmakt. Warden förordar luftmaktens offensiva natur och eftersträvar ett snabbt, för egen del, fördelaktigt slut på en konflikt. Warden har bl.a. liknat fienden vid ett system, där han menar att strävan skall ligga i att slå ut fiendens ledarskikt vilket får till följd att dess vilja till strid upphör.

I detta arbete ges en sammanfattning av, enligt författaren, centrala delar av Wardens teorier. Sammanfattning mynnar ut i tre stycken parametrar som kommer att utgöra Wardens teorier i detta arbete. De tre parametrarna är "*enemy as a system*", "*center of gravity*" samt "*parallell attack*". Dessa parametrar ligger sedan till grund för en analys av Israels luftkampanjer i dess krig mot Hizbollah 2006, *Operation Change of Direction* samt dess krig mot Hamas 2008-09, *Operation Cast Lead*.

Syftet med detta är att ta reda på om Israel använde sig av Wardens teorier under dessa båda operationer.

Anledningen till valet av dessa två konflikter är att Israel bl.a. sin doktrin slagit fast att de aldrig har råd att förlora ett krig. Detta tvingar Israel att optimera sin taktisering.

Slutsatsen blev att det tydligt går att se att Wardens teorier genomsyrade *Operation Change of Direction*. Det var enbart "*parallell attack*" som inte tydligt efterföljdes genom hela operationen. Under *Operation Cast Lead* däremot så följde Israel Wardens teorier i mycket mindre utsträckning. Det var enbart "*center of gravity*" som följdes genom hela den operationen.

Nyckelord: Operation Change of Direction, Operation Cast Lead, John A Warden III, Israel, Hizbollah, Hamas, Enemy as a system, Center of gravity, Parallell attack

Innehåll

1 Inledning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Problemformulering	3
1.3 Syfte, Frågeställning	4
Frågeställning	4
1.4 Tidigare forskning	4
1.5 Metod, Avgränsning samt Förtydligande, Disposition.....	6
1.6 Källkritik.....	8
2 Teori	10
2.1 Enemy as a system.....	10
2.2 Center of gravity	14
2.3 Parallell Attack	14
2.4 Sammanfattning.....	15
3 Fallstudie	15
3.1 Fall 1, Operation Change of Direction	16
Skede 1, 12:e juli-22 juli 2006	16
3.1.1 Enemy as a system.....	17
3.1.2 Center of gravity	17
3.1.3 Parallell Attack	18
3.2 Skede 2, 23 juli-2 augusti 2006	18
3.2.1 Enemy as a system.....	19
3.2.2 Center of gravity	19
3.2.3 Parallell Attack	19
3.3 Skede 3, 3 augusti- 14 augusti 2006	20
3.3.1 Enemy as a system.....	20
3.3.2 Center of gravity	21
3.3.3 Parallell Attack	21
3.4 Fall 2, Operation Cast Lead	21
Skede 1, 27 december 2008-3 januari 2009	21
3.4.1 Enemy as a system.....	23
3.4.2 Center of gravity	23

3.4.3 Parallell Attack	23
3.5 Skede 2, 4 januari-10 januari 2009	24
3.5.1 Enemy as a system.....	24
3.5.2 Center of gravity	24
3.5.3 Parallell Attack	25
3.6 Skede 3, 11 januari-21 januari 2009	25
3.6.1 Enemy as a system.....	26
3.6.2 Center of gravity	26
3.6.3 Parallell Attack	27
4 Analys, resultatdiskussion samt svar på frågeställning.	27
4.1 Analys av fall 1 och 2 gentemot Wardens teori	27
4.2 Svar på frågeställning	31
4.3 Resultatdiskussion	32
4.4 Förslag till vidare forskning	34
Litteraturförteckning.....	35
Tryckta källor	35
Uppsatser	35
Internet källor	35
E-Böcker och Artiklar	35
Hemsidor	36

1 Inledning

Detta kapitel ger en introduktion till arbetet. Här tydliggörs bl.a. vad som skall behandlas samt hur detta skall göras.

1.1 Bakgrund

Den amerikanske numera pensionerade flygöversten John A Warden III har i en rad artiklar och böcker lanserat sina tankar om det optimala nyttjandet av luftmakt. Då de flesta lutmaktsteoretiker förutsätter att båda parter i en konflikt som involverar luftmakt är stater så utgör Warden ett undantag. Han inbegriper även ickestatliga aktörer i sina teorier om luftmaktens utnyttjande.¹ På så vis blir Wardens teorier intressanta och i högsta grad applicerbara i arbeten som belyser luftmaktsanvändning inom konflikter där endast den ena parten är en statsmakt.

Sommaren 2006 blossade det, av Israel kallat, ”andra Libanonkriget” upp. Detta var trots namnet inte ett krig mellan Israel och Libanon utan det var Israel mot Hizbollah, en shiamuslimsk rörelse som i praktiken är en stat inom staten Libanon. Kriget föranleddes av en tids spänning mellan de båda parterna i gränstrakterna mellan Israel och Libanon. Gnistan som utlöste kriget var ett eldöverfall på en israelisk patrull som resulterade i 3 döda, samt kidnappandet av två israeliska soldater.²

Timmar efter kidnappningen var israeliska stridsflygplan i luften redo att angripa de första målen inne i Libanon. 34 dagar senare var kriget slut och trots massiva flyganfall hade Israel långt ifrån nått sina uppsatta mål.

2008 var det återigen krig, nu var Gazaremsan skådeplatsen och Hamas var fienden. Även denna gång förlitade sig Israel på luftmakt som en del i sin krigföring. 22 dagar senare var även det kriget slut. Detta krig gick dock bättre för Israel. Vad var det som Israel gjorde annorlunda denna gång? Följde Israel Wardens teori i genomförandet av luftkampanjerna i båda dessa krig, eller nyttjade de olika strategier i respektive kampanj?

1.2 Problemformulering

Utdragna militära insatser kostar ofantliga summor, vilket få länder är villiga att betala. Speciellt flyginsatser är resurskrävande och kostsamma till sin karaktär men de kan också vara direkt avgörande om de sätts in och används på rätt sätt. Därför är det av yttersta vikt att fördela och nyttja sina flygresurser optimalt.

I en hastigt föränderlig värld med mångfacetterade konflikter där skiftande aktörer slåss om inflytande, är det ett måste att kartlägga sin fiende i syfte att identifiera dess svagheter. Detta förespråkade Warden redan under kalla krigets dagar.

¹ Widén, Jerker & Ångström Jan. 2005. *Militärteorins grunder*, Stockholm: Försvarsmakten. Sid 252

² Harel, Amos., Issacharoff, Avi. 2009. *34 Days, Israel and Hezbollah and the war in Lebanon*, New York: Palgrave Macmillan Sid 4-5

Israel är ett land omgivet av mer eller mindre fiendliga nationer. Landet har stor erfarenhet av krig, symmetriska såväl som asymmetriska. Israel har i sin doktrin inskrivet att de aldrig får förlora ett krig³, de måste alltså optimera sin krigföring såväl som sin taktisering.

På vilket sätt återspeglas då detta? Är det så att Israel ligger i framkant vad gäller taktisering och nyttjande av sina resurser. Har Israels val av taktik något att lära andra länder. Kan det t.o.m. vara så att ett land som Sverige som nyligen, i Libyen, varit med i den första skarpa flygoperationen sedan Kongo på 60-talet har något att lära av Israels taktiserande i dess luftkampanjer. För att söka svar på detta kommer två av Israel nyligen genomförda luftoperationer att analyseras.

Israels krig i Libanon, *Operation Change of Direction* 2006 samt dess krig i Gaza, *Operation Cast Lead*, 2008-09 är intressanta att studera då de är lika i sin karaktär på så vis att båda krigen inbegriper en statlig aktör mot en icke statlig.

Primärt finner författaren två aspekter som gör Wardens teorier särskilt intressanta att belysa i dessa två operationer. Det är dels att Warden eftersträvar ett optimerande av luftmakt i syfte att få ett snabbt avslut på det aktuella kriget, vilket Israel alltid strävar efter.⁴ Dessutom går Wardens teorier att applicera i konflikter mellan statliga och icke statliga aktörer då han ser fienden som ett system oavsett om fienden är en stat eller inte.

Detta passar väl in i den situation vi har i världen idag. Efter långa krig i Irak och Afghanistan så eftersträvas nu korta, kostnadseffektiva operationer. Här kanske omvärlden har mycket att lära av Israel.

1.3 Syfte, Frågeställning

Detta arbete syftar till att undersöka om det genom att studera Israels agerande i luftarenan går att följa om de använde sig av Wardens teorier om luftmaktsanvändande i luftkampanjerna under kriget mot Hizbollah, *Operation Change of Direction* 2006 samt under kriget mot Hamas, *Operation Cast Lead* 2008-09.

Frågeställning

Tillämpade Israel Wardens teorier i *Operation Change of Direction* 2006 respektive *Operation Cast Lead* 2008-09?

1.4 Tidigare forskning

Det har skrivits många uppsatser och böcker om Wardens teorier men författaren har ännu ej hittat någon undersökning som tar avstamp i dessa för att undersöka Israels luftkampanjer i krigen mot Hizbollah 2006 respektive Hamas 2008-09.

³ <http://www.idf.il/1497-en/Dover.aspx> (130402)

⁴ Ibid (130402)

Mj Joakim Hjort har dock gjort något liknande då han inom ramen för Chefsprogramet 02-04 skrev en C-uppsats där han studerade de två krigen i Irak 90-91 respektive 2003 utifrån Wardens perspektiv.⁵

En av de mer kända böcker som tar upp Wardens tankar är *"John Warden and the Renaissance of American Airpower"*.⁶ Den är skriven av den norske flygvapenofficeren John Anderas Olsen. Boken behandlar såväl Wardens teorier som specifika luftoperationer som präglats av dennes idéer, bl.a. luftkampanjen under Gulfkriget 90-91.

Det finns naturligtvis en hel del skrivet i både bok och artikelform om båda dessa krig i allmänhet, samt om de bägge luftkampanjerna i synnerhet. De flesta publikationer i ämnet är skrivna av amerikaner, varav en är Anthony Cordesman. 2007 skrev han tillsammans med George Sullivan och William D. Sullivan boken *"Lessons of the 2006 Israeli-Hezbollah War"*.⁷ Den behandlar Israels agerande på marken såväl som i luften, samt Israels mål med konflikten samt vad de målen innebar.

2009 skrev Cordesman, denna gång själv, boken *The "Gaza War" A Strategic Analysis*.⁸ Denna bok penetrerar mer i detalj själva luftkampanjen över Gaza, men den behandlar även markkampanjen samt de strategiska aspekterna av konflikten.

Den amerikanske statsvetaren Benjamin S. Lambeth har också producerat material om båda dessa konflikter som han samlat i boken, *"Air Operations in Israel's war against Hezbollah", Learning from Lebanon and getting it right in Gaza*.⁹ Han skriver nästan uteslutande från ett israeliskt perspektiv och resonerar kring vad som gick bra respektive mindre bra. Tyngdpunkten ligger i luftkampanjerna i de bägge krigen, men han berör även vissa markaspekter.

Bland de icke amerikanska publikationerna finns bl.a. Royal Air Force officiella publikation "Air Power Review" som publicerat artikeln *"Israel's 2006 Campaign in the Lebanon" A failure of air power or a failure of doctrine*, skriven av Gp Capt Neville Parton.¹⁰ Där resonerar han om huruvida det var ett misslyckande i luftarenan som var orsaken till att Israel ej nådde sina uppsatta mål, samt vad RAF har att lära av Israeliska flygvapnets prestationer i Libanon 2006.

Utöver detta så finns det en uppsjö av artiklar skrivna av såväl statvetare, militär personal samt journalister.

⁵ Mj Hjort,Joakim. 2004. *Wardens inverkan på krigen i Irak*. Stockholm: Försvarshögskolan

⁶ Olsen, John Andreas. 2007. *The renaissance of American air power*, Dulles, Virginia: Potomac Books, Inc

⁷ Cordesman, Anthony H., Sullivan, George., Sullivan, William, D. 2007. *Lessons of the 2006 Israeli-Hezbollah War*. Washington D.C. : CSIS

⁸ Cordesman, Anthony H. 2009 *The "Gaza War" A strategic analysis*. Washington D.C.: CSIS.

http://csis.org/files/media/csis/pubs/090202_gaza_war.pdf (E-bok, Hämtad:130410)

⁹ Lambeth, Benjamin S. 2011 *Air Operations in Israel's war against Hezbollah: learning from Lebanon and getting it right in Gaza*, Santa Monica, C.A. :RAND.

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (E-bok, Hämtad:130410)

¹⁰ Gp Capt Parton, Neville. 2007. *Israel's 2006 Campaign in the Lebanon A failure of air power or a failure of doctrine?* Air Power Review Vol. 10 Nr 2, Summer 2007

<http://www.airpowerstudies.co.uk/APR%20Vol%2010%20No%202.pdf> (Hämtad:130218)

1.5 Metod, Avgränsning samt Förtydligande, Disposition

Metod

Författaren kommer i detta arbete att göra en teoriprovande fallstudie¹¹. Med det menas att teorin kommer vara det centrala i arbetet och utifrån den kommer författaren analysera huruvida de två aktuella fallen baserades på denna teori eller inte. De två fallen är Israels luftkampanj i kriget mot Hizbollah 2006 samt Israels luftkampanj i kriget mot Hamas 2008-09.

Teorin i arbetet är valda delar av John A Wardens teorier kring luftmaktanvändning. Författaren har genom en kvalitativ textanalys¹² gått igenom delar av Wardens artiklar och böcker, samt delar av andras material om Wardens teorier. Anledningen till valet av en kvalitativ textanalys är att det behövs en grundlig genomläsning av materialet för att ha möjlighet att på ett seriöst sätt närma sig och finna essensen av något så omfattande som Wardens teorier.

Svagheten med en kvalitativ textanalys är att det handlar om tolkningar av text. Således är det inte säkert att alla tolkar en identisk text på samma sätt. Därför kan två författare som analyserar samma text komma fram till skilda slutsatser.

Därefter operationaliseras Wardens teorier till 3 parametrar, som beskrivs i teorikapitlet. Dessa parametrar kommer i detta arbete att utgöra Wardens teorier om luftmaktsanvändning.

De tre parametrar ligger sedan till grund för analysen av de två fallen. Författaren kommer då att prova respektive parameter mot början, mitten och slutskedet i respektive fall för att på så sätt komma fram till om Israel använde sig av Wardens teorier i genomförandet av luftkampanjerna i respektive fall.

För att knyta an till syftet, och för att förklara förhållandet mellan teorin och fallstudien i detta arbete så kan man se det i ljuset av nedanstående variabeltabell.¹³

Oberoende Variabel	Beroende Variabel
Nyttjandet av Wardens teorier om luftmaktsanvändning.	Israels agerande i luftkampanjerna mot Hizbollah 2006 respektive Hamas 2008-09.

Författaren hade även kunnat använda sig av en teorikonsumerande undersökning¹⁴ som sätter de båda fallen i centrum. Då hade fokus legat mer på just dessa två fall och vilka eventuella teorier som är spårbara i dessa. Förklaringen av de båda luftkampanjerna hade då behövt vara betydligt mer utförligt dessutom hade flera luftmaktsteorier behövts presenterats och

¹¹ Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Wängnerud, Lena. 2010. *Metodpraktikan*, Stockholm: Tredje Upplagan, Nordstedts Juridik AB. Sid 42, 100 samt 121

¹² Ibid Sid 237

¹³ Ibid Sid 54-55

¹⁴ Ibid Sid 42, 100

diskuterats. Det hade förvisso varit mycket intressant men författaren bedömer att det hade blivit ett för omfattande arbete som inte ryms inom givna ramar för detta arbete.

Avgränsning samt Förtydligande

Detta arbete behandlar Israels luftkampanjer i krigen mot Hizbollah 2006 samt mot Hamas 2008-09. På grund av utrymmesskäl kommer enbart av författaren valda, centrala delar av Israels luftkampanjer i dessa båda konflikter att behandlas. Av samma skäl kommer heller ingen historisk tillbakablick om konflikterna att finnas med. Författaren avgränsar sig därutöver också till att enbart beröra attackuppdrag, dvs. uppdrag med syfte att från luften slå ut något på marken. Flygtransporter och dylikt kommer alltså ej att behandlas i detta arbete. Fokus kommer att ligga på Israels agerande, Hamas och Hizbollahs agerande kommer att beröras ytterst lite.

Hamas anses i detta arbete vara en icke statlig aktör, detta baseras på FNs erkännande av Fatah regeringen på Västbanken som den Palestinska statens företrädare.¹⁵

Termen Israel kommer att användas för att beskriva vad den israeliska försvarsmakten gjorde. Författaren kommer ej att lägga någon vikt vid att bedöma huruvida krigsbrott begicks under dessa konflikter, då detta ligger utanför detta arbete.

För enkelhetens skull kommer ej heller John A Warden III,s hela namn att skrivas ut varje gång det refereras till hans teorier. I detta arbete kommer han enbart att benämnas med sitt efternamn, Warden.

Angående Wardens teorier så beskrivs dessa utifrån författarens åsikt om vad i dessa som är centralt. Författaren har t.ex. avsiktligt valt bort att beröra Wardens tankar om luftherravälde. Detta beror dels på utrymmesbrist men också på det faktum att Israel i princip hade total handlingsfrihet i lufrummet under de för arbetet aktuella konflikterna. Därutöver har den, i andra arbeten om Warden vanligt förekommande, John Andreas Olsens bok avsiktligt valts bort.¹⁶ Detta då författaren anser att den ej tillför något nytt som de källorna som används i arbetet inte redan behandlar.

Disposition

Kapitel ett behandlar bl.a. bakgrund, problemformulering samt frågeställning. Tanken är att kapitlet skall ge läsaren en introduktion till arbetet för att på så sätt underlätta förståelsen om vad det kommer att handla om.

Kapitel två behandlar Wardens teorier om luftmaktsanvändning. Kapitlet förklarar Wardens centrala tankar och operationaliserar dessa till tre parametrar.

Kapitel tre utgör fallstudien. Här belyses de bägge operationerna i vardera tre skeden. Efter respektive skede sker en analys genom de tre parametrarna som utgör Wardens teori.

¹⁵ <http://www.un.org/News/Press/docs/2012/ga11317.doc.htm> (Hämtat: 130527)

¹⁶ Olsen. 2007.

Kapitel fyra ger en djupare analys av appliceringen av Wardens teori i respektive operation. Därutöver finner man här även svar på frågeställningen, resultatdiskussion samt förslag på vidare forskning.

1.6 Källkritik

Källkritikens grundprinciper är fyra stycken till antalet. Dessa är, utan inbördes ordning:

- Äkthet, är källan vad den utger sig för att vara?
- Beroende, vad bygger källan på?
- Tendens, finns det anledning att tro att källan är vinklad?
- Närhet, i tid och rum.

Utifrån ovanstående principer kommer författaren att granska sina källor. Alla källor är öppna och ej sekretessbelagda eller på annat sätt begränsade i sin karaktär. De källor som används i detta arbete är enbart ett urval av det som finns skrivet om såväl Wardens teorier som om de bägge operationerna som utgör fallstudien. På grund av bl.a. utrymmesskäl såväl som tidsbrist så valde författaren att enbart använda sig av nedanstående källor.

Teori och metoddelen

Här utgörs källorna primärt av Wardens eget material. För att ytterligare närma sig Wardens teorier har författaren tagit stöd i material där andra författare har skrivit om Warden. Hit hör professor David Mets bok (1999) *The Air Campaign John Warden and the classical Airpower theorists*.¹⁷ Syftet med det är att författaren vill bredda synen på Wardens tankar och studera dem utifrån andra än Wardens eget perspektiv med avsikt att öka förståelsen för vad Warden egentligen menar i sina teorier. Det kan finnas en tendensproblematik i denna källa. David Mets är amerikan och tjänstgjorde i den amerikanska flottan såväl som i flygvapnet fram till 1979. Han har således liknande bakgrund som Warden. Författaren upplever dock att Mets bok är objektiv och kritiskt granskande och således ej kan misstänkas för att i överdrivet positiva ordalag behandla Wardens teorier.

Även ”*Militärteorins Grunder*” (2005) har nyttjats för att ytterligare få Wardens teorier presenterade av någon annan än han själv.¹⁸ Denna bok behandlar Warden ytligt men den är ändå värdefull på det sättet att den är skriven av svenska författare och på så sätt ger den en icke amerikansk tolkning av Warden. Denna bok har även nyttjats som kurslitteratur av OP 10-13 vilket ger den ökad validitet, då den redan är godkänd för nyttjande som kurslitteratur av Försvarshögskolan.

Fallstudien

Här nyttjas den amerikanske säkerhetsanalytikern Anthony Cordesmans båda verk om de respektive konflikterna. Cordesman är huvudförfattare för boken ”*Lessons of the 2006 Israel-*

¹⁷ Mets David. 1999. *The Air Campaign John Warden and the classical Airpower theorists*. Air University Press Maxwell Air Force Base, Alabama.

http://aupress.au.af.mil/digital/pdf/book/b_0065_mets_air_campaign.pdf (E-bok, Hämtad: 130409)

¹⁸ Widén & Ångström. 2005.

Hezbollah War”(2007).¹⁹ Samt har själv skrivit ”*The Gaza War*” *A Strategic Analysis* (2009).²⁰ Böckerna är utgivna av det politiskt och kommersiellt obundna *The Center for Strategic and International Studies* (CSIS) med säte i Washington D.C. Cordesman är en flitig författare och har skrivit över 50 böcker om säkerhetspolitik. Cordesman har bl.a. tidigare jobbat för den konservativa f.d. amerikanske senatoren, tillika konservativa presidentkandidaten, (2008) John McCain. Författaren inser att det kan finnas viss möjlighet till tendens påverkan i dessa källor, om än ofrivillig då republikanska kretsar i USA ofta är vänligt inställda gentemot Israel. Dessa båda böcker är dock informativa och innehåller tillsynes mycket lite eget tyckande, likväl är det författaren som gör urvalsprocessen om vilken fakta som presenteras.

Författaren har även använt sig av Benjamin S Lambeth's bok ”*Air Operations in Israel's war against Hezbollah*”, *Learning from Lebanon and getting it right in Gaza*,(2011).²¹ Boken är utgiven av amerikanska Rand Corporation vilket är en icke vinstdrivande institution som bedriver forskning i syfte att underlätta och ge underlag till beslutsfattare, främst inom det säkerhetspolitiska spektrat. Rand Corporation undersöker själva sina publikationer för att kontrollera att de är opartiska och korrekta. Lambeth behandlar i denna bok båda konflikterna som tas upp i detta arbete. Lambeth skriver denna bok utifrån ett israeliskt perspektiv, och många av hans källor är intervjuer och protokoll samt annan litteratur om ämnet. Detta gör att boken främst bygger på sekundärkällor. Boken är dock mycket detaljrik och beskriver väl det israeliska agerandet med tyngdpunkt på luftarenan.

Boken *34 Days* (2009) är skriven av journalisterna Amos Harel och Avi Issacharoffs. De jobbar till vardags på den israeliska dagstidningen Ha'aretz. De har sammanställt boken med hjälp av 200 intervjuer tagna från båda sidorna i konflikten.²² Boken berör främst marksidan men tar även upp spelet bakom kulisserna och hur tankarna gick hos främst den israeliska sidan. Boken är opartisk till sin karaktär då båda sidor stundtals får utstå stark kritik. Vad som kan påverka dess trovärdighet är att boken bygger på sekundärkällor, men författaren till detta arbete finner den bra som breddlitteratur då den ger båda sidor en röst.

Därutöver har Israels *Ministry of Foreign Affairs* hemsida på internet nyttjats.²³ Detta är en officiell hemsida från den israeliska motsvarigheten till svenska UD. Därifrån har officiella krigsdagböcker ifrån de båda konflikterna hämtats. Då denna sida hämtar sin information direkt från israeliska försvarsmakten så har den hög tillförlitlighet angående det Israeliska flygvapnets målval och dess agerande. Däremot bör det tas i beaktande att de ensidigt speglar Israels bild av händelseförloppet.

¹⁹ Cordesman., m.fl.. 2007.

²⁰ Cordesman. 2009.

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

²¹ Lambeth. 2011.

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

²² Harel & Issacharoffs. 2009. Sid VIII-XI

²³ www.mfa.gov.il (130425), (130429)

2 Teori

I detta kapitel förklaras det som av författaren anses utgöra Wardens centrala tankar kring luftmaktsteori. Dessa har operationaliserats till tre parametrar som sedermera kommer att utgöra Wardens teorier i detta arbete. De tre parametrarna är ”*Enemy as a system*”, ”*Center of gravity*” samt ”*Parallell attack*”.

1986 utkom John A Warden med sin bok ”*The Air Campaign: Planning for Combat* ” som strävade efter att återuppväcka luftkrigstänkandet i USA. Warden menade att de då rådande amerikanska luftmaktsdoktrinerna hämmade luftstridskrafterna, istället skulle fristående strategiska insatser mot fiendens tyngdpunkter kunna avgöra en konflikt. Dessa tyngdpunkter kunde vara fiendens ledningsstruktur såväl som infrastruktur. Warden förordade också luftmaktens offensiva natur.²⁴ Warden fortsatte därefter att skriva ned sina teorier om luftmaktens nyttjande i bokform såväl som i artiklar.

2.1 Enemy as a system

I artikeln ”*Enemy as a system*” (1995) så betonar Warden vikten av att planera strategiskt, att initialt tänka stort för att sedan smalna av. Det går inte att planera efter enskilda flyguppdrag eller nyttjandet av enskilda vapentyper. Man måste som han säger planera deduktivt med generella övergripande målbilder. Warden menar att fiendens krigföringsförmåga primärt bygger på två saker, dess fysiska medel samt dess moral. Av dessa två parametrar är moralen den svåraste att påverka då fienden också är människor och alla människor reagerar olika på yttre påverkan.²⁵ Warden gör ekvationen, $(Physical) \times (Morale) = Outcome$ där han menar att ju mer fiendens fysiska medel reduceras desto mer kommer moralen att sjunka vilket på sikt försvårar för fienden att nå deras önskade resultat.²⁶ Till slut kommer fienden att hamna i en strategisk paralysering där det blir fysiskt omöjligt för denne att stå emot ett yttre tryck.²⁷

²⁴ Widén & Ångström. 2005. Sid 265

²⁵ Warden III, John A. 1995. *The Enemy as a System*

http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/apj95/spr95_files/warden.htm (Artikel, Hämtad:130408)

²⁶ Ibid

²⁷ Ibid

	Kropp	Stat	Drogkartell	Elnät
Ledningsfunktioner	Hjärna – Ögon – Nerver	Regering - kommunikation -säkerhet	Ledare - kommunikation -säkerhet	Centralkontroll
System-förutsättningar	Mat och syre	Energi -mat -olja -pengar	Varan t.ex Kokain	Inputs -värme -vatten Output elektricitet
Infrastruktur	Blodkärl, ben och muskler	Vägar, flygfält, fabriker	Vägförbindelser -flygvägar -sjövägar	Kraftledning
Befolkning	Celler	Människor	Odlare, distributörer, processorer	Arbetare
Stridskrafter	Vita blodkroppar	Militär, polis, räddningstjänst	Gatusoldater	Reparatörer

²⁸ Exempel på olika system och dess vitala delar

Ovan är Wardens skapade modell som på ett enkelt sätt åskådliggör hans syn på fienden som ett system och dess betydelse. Warden har med inspiration från J.F.C. Fuller gjort en jämförelse med en rad olika system bl.a. människokroppen för att det skall vara lättare att förstå innebörden och vikten i de olika delarna.²⁹ Denna tabell skall läsas uppifrån och ned med ledningsfunktionen som den viktigaste delen därefter följer de andra delarna på i fallande ordning.³⁰

För att identifiera fiendes fysiska faktorer så måste vi se fienden som ett system, menar Warden. I detta system måste vi identifiera en mittpunkt, det som allt kretsar kring. Alla system har en mittpunkt, i en stat eller en terroristorganisation är det ledningsfunktionen. De är där besluten tas om fienden skall låta sig påverkas av den kampanj som förs mot dem eller inte. Genom att slå ut ledningsfunktionen, (*Leadership*) så kan man förmå systemet att kollapsa.³¹

Efter ledningsfunktionen placerar Warden systemförutsättningar, (*System Essential*). Det är de delar som en stat eller organisation på sikt inte kan klara sig utan. Slår man t.ex. mot elproduktionen eller oljeraffinaderier så kommer fienden inte tvingas till fred omedelbart men det kommer tvinga fienden till att anpassa sig efter nya förutsättningar och eventuellt tvinga

²⁸ Warden III, John A. 1995. *Air Theory for the Twenty-first Century*
<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/battle/chp4.html> (Artikel, Hämtad:130409)

²⁹ Fuller, J.F.C. 1926. *The foundations for a Science of War*, London: Hutchinson

³⁰ Warden. 1995. *Air Theory for the Twenty-first Century*
<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/battle/chp4.html> (130409)

³¹ Widén & Ångström. 2005. Sid 266

denne till eftergifter. Antalet mål som slår mot systemförutsättningarna är få men mycket känsliga för fienden.

Warden delar in effekterna av att slå mot systemförutsättningarna i tre nivåer

- Att slå mot systemförutsättningarna leder till systemkollaps.
- Att slå mot systemförutsättningarna gör det fysiskt svårt eller helt omöjligt för fienden att hålla fast vid en policy eller att fortsätta att strida.
- Att slå mot systemförutsättningarna ger interna politiska eller ekonomiska följder som blir för kostsamma för fienden att klara av.³²

Nästa mål är infrastruktur, (*Infrastructure*). Alltså vägnät, flygplatser, broar, hamnar osv. Hit hör också merparten av fiendens industrier, de delar som ej faller under systemförutsättningar. Omöjliggörs fiendens förmåga att transportera trupp och förnödenheter så minskas också dess möjlighet att klara av krigets krav. Svagheten med infrastrukturen är att den har relativt stor redundans och är därför svår att slå ut.³³

Därefter kommer befolkningen, (*Population*). Bortsett från moraliska aspekter så är det svårt att slå mot befolkningen pga. att det är så många olika mål. I totalitära stater är också befolkningen ofta villig att offra mycket innan de vänder sig mot sin regering och/ eller ledargarnityr. Det går att påverka befolkningen och få dem att vända sig mot sin regering, ett tydligt exempel på det är Nord Vietnams förmåga att väcka opinion mot Vietnam kriget i USA. Men det är svårt då människor är oberäkneliga.³⁴

Den femte och sista delen i systemet är stridskrafterna, (*Fielded Forces*). Många gånger förleds vi att tro att det är de väpnade styrkorna som är det mest vitala i ett krig, det är fel menar Warden. Deras enda funktion är att skydda deras egna innersta cirklar (ledningsfunktionen samt systemförutsättningar) eller att hota fiendes. Det går att påverka en stat eller en gerilla genom att slå ut större delen av deras stridskrafter men då påverkas egentligen ledargarnityret genom att de står oskyddade.³⁵

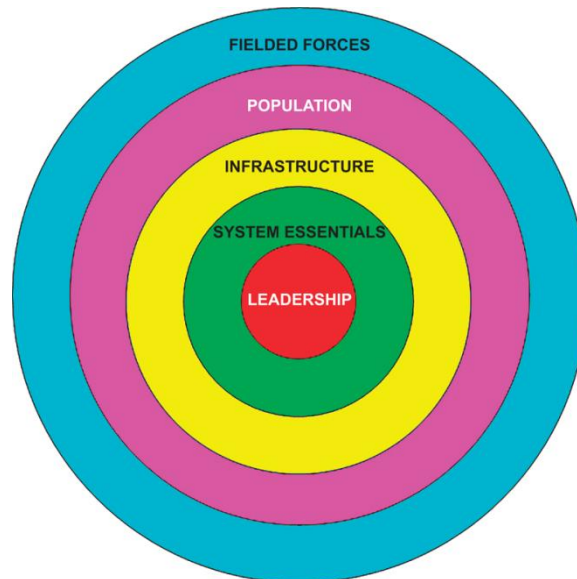
³² Warden.1995. *The Enemy as a System*

http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/apj95/spr95_files/warden.htm (130408)

³³ Ibid

³⁴ Ibid

³⁵ Ibid

Wardens "five Ring Model"³⁶

Wardens "five ring model" synliggör hans tanke om fienden som ett system och hjälper på så vis till att förstå fienden.

Warden sammanfattar det på ett bra sätt i följande fem punkter.

- Varje ring i hans modell har en relation alltså sitter på något sätt ihop med de andra. Varje ring är viktig. Det är samma sak med fienden, han är inte bara en armégrupp eller en flotta utan det är en helhet.
- Det visar på ett tydligt sätt vart makten att förändra ligger. Exempelvis så kan en ledare för en organisation förändra mycket genom sin position. En gerillakrigare på marken kan dock förändra organisationen i mycket liten omfattning.
- De fem ringarna beskriver på ett tydligt sätt att krig ytterst handlar om att påverka fienden att gå vår vilja tillmötes. Den som har makten att besluta om att göra det är den innersta cirkeln, ledargarnityret. Därför bör allt fokus ligga på att ändra tankegångarna hos de som sitter där.
- Det visar med all önskvärd tydlighet att fiendens väpnade styrkor enbart är ett skydd eller anfällsvapen för fiendes system, de är inte kärnan av det. I vissa fall kan det till och med vara helt onödigt att angripa fiendens väpnade styrkor för att nå sitt mål.
- De fem ringarna förklarar ett strategiskt snarare än ett taktiskt tänkande, att initialt tänka stort och sen jobba sig inifrån och ut i ringarna.³⁷

³⁶ Warden. 1995. *Air Theory for the Twenty-first Century*
<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/battle/chp4.html> (130409)

³⁷ Ibid

2.2 Center of gravity

Warden trycker på vikten av att identifiera fiendens ”*Center of Gravity*”, alltså dess tyngdpunkt. I dagens konflikter kan det finnas flera tyngdpunkter och då måste man slå emot dem alla för att påverka sin motståndare.³⁸ Däremot kan det vara svårt att slå mot fiendens huvudsakliga tyngdpunkt/tyngdpunkter direkt. I dessa fall måste man gå via andra mindre lokala tyngdpunkter för att möjliggöra åtkomsten till de mer centrala.³⁹ Exempel på detta kan vara att slå ut delar av fiendens offensiva förmåga för att skapa lugn på hemmafronten och på så sätt skapa tid att fokusera på fiendens huvudsakliga tyngdpunkt.

Fiendens tyngdpunkt är den eller de delar som är av yttersta vikt för honom samtidigt som en attack just där får en mer avgörande inverkan än vad motsvarande attack skulle få mot något annat fientligt mål.⁴⁰

Det är högsta chef, befälhavaren på plats vid den aktuella krigsskådeplatsen som måste identifiera fiendens tyngdpunkter. Därefter skall denne nyttja de stridskrafter han har till sitt förfogande (marina, mark, luft) som behövs för att slå ut dem. Det får inte vara någon vapengren som favoriseras framför någon annan, detta måste göras fördomsfritt och med ett öppet sinne, med enbart den specifika operationens mål i fokus. Han måste även agera efter krigets mål och efter den aktuella fiendens specifika natur.⁴¹ T.ex. en religiöst driven fiende hyser traditionellt sett mindre rädsla för att dö än vad en soldat i en drogkartell gör.

Warden menar vidare att stor flexibilitet krävs av befälhavare, t.ex. om fienden förfogar över ett ålderdomligt flygvapen som inte utgör något direkt hot så finns det ingen anledning att slå ut det för att det står i sin doktrin. Då sparas resurserna det skulle kostat och de kan istället användas där de behövs. Detsamma gäller även åt andra hållet, om fienden ser det som lönlöst att fortsätta strida om de förlorar luftherraväldet över sitt land/territorium då blir det kanske den mest avgörande tyngdpunkten att sträva efter.⁴²

2.3 Parallell Attack

Det viktigaste i en strategisk attack är att förstå fiendens system. När det är gjort återstår att förstå hur det skall decimeras till en för ändamålet önskvärd nivå eller helt få det att kollapsa. Det är då den parallella attacken är att föredra.⁴³

Warden menar att den moderna tekniken har möjliggjort att frångå den klassiska seriella krigföringen, där fokus ligger på ett mål i taget, till att gå mot den parallella där man slår till mot flera fientliga mål samtidigt.⁴⁴

³⁸ Warden III, John A. 1988. *The Air Campaign – Planning for Combat*, Washington, DC: National Defense University Press. Sid 10.

<http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/warden/ward-toc.htm> (E-bok, Hämtad 130408)

³⁹ Ibid Sid 157

⁴⁰ Ibid Sid 9

⁴¹ Ibid Sid 10

⁴² Ibid Sid 11-12

⁴³ Warden. 1995. *The Enemy as a System*

<http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/warden/ward-toc.htm> (130408)

Alla organisationer inklusive stater har ca ett hundratal vitala strategiska funktioner som vart och ett består av ca tioalet avgörande punkter. Det som är signifikativt för dessa funktioner är att de är svåra och kostsamma att reparera, har ingen eller dålig redundans och är viktiga för fiendens fortlevnad. Om man då kraftsamlar och slår till mot ett flertal av dessa punkter parallellt så blir skadan oöverstiglig för fienden.⁴⁵

Warden liknar den parallella attacken som att ”dö av tusen knivhugg”, ett av dessa hugg kan kroppen mycket väl klara kanske även flera men när det blir för många klarar inte kroppen av det längre och en dödlig utgång är då oundviklig. Fienden kanske kan försvara ett par av de attackerade målen under den första attacken men det är i längden omöjligt att försvara alla mål under en längre tid.⁴⁶

Warden ger ett exempel från verkligheten på parallell krigföring. Under ett antal minuter i inledningsfasen av Gulf kriget attackerade den USA ledda koalitionen ett hundratal mål i Irak och slog på så sätt nästan samtidigt ut telenät, elnät, samt luftförsvarsanläggningar m.m.⁴⁷

För att sammanfatta Wardens tankar om detta så säger han att essensen av lyckosam krigföring är att:

få allt du vill ska hända, att hända under kort tid, helst samtidigt.⁴⁸

Detta är vad den parallella attacken går ut på. Den möjliggör att förkorta kriget vilket också reducerar dess kostnad.

2.4 Sammanfattning

Författaren har således kommit fram till att Wardens teorier om luftmaktsanvändning går att sammanfatta i tre parametrar, dessa kommer att utgöra analysbegreppen i fallstudien. Dessa är:

- *Enemy as a system*, fienden som ett system
- *Center of gravity*, tyngdpunkter
- *Parallell attack*

3 Fallstudie

I detta kapitel redovisas de för arbetet relevanta operationerna utifrån ett israeliskt perspektiv. Operationerna är uppdelade i vardera tre skeden. Efter varje skede genomförs en analys där de tre parametrarna, som i detta arbete utgör Wardens teorier, prövas mot respektive skede.

⁴⁴ Mets. 1999. Sid 59

http://aupress.au.af.mil/digital/pdf/book/b_0065_mets_air_campaign.pdf (130409)

⁴⁵ Warden. 1995. *Air Theory for the Twenty-first Century*

<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/battle/chp4.html> (130409)

⁴⁶ Ibid

⁴⁷ Ibid

⁴⁸ Ibid,(Av författaren fritt översatt citat.)

3.1 Fall 1, Operation Change of Direction

Skede 1, 12:e juli-22 juli 2006

Den 12 juli 2006 ledde ett eldöverfall utfört av Hizbollahsoldater på en israelisk gränspatrull till 3 döda och två kidnappade israeliska soldater. Detta var starten på ett öppet krig mellan Israel och Hizbollah.⁴⁹ Drygt en timme efter eldöverfallet var de första israeliska stridsflygen i luften för att slå mot mål inne i Libanon, *Operation Change of Direction* hade börjat. De första målen som israeliska flygvapnet slog mot var den libanesiska infrastrukturen. Första dagen anfölls bl.a. 69 broar över den sydlibanesiska floden Litani.⁵⁰ Detta var för att förhindra Hizbollah att föra de båda kidnappade israeliska soldaterna längre in i Libanon.⁵¹

Totalt genomfördes över 100 flyganfall under de första 12 timmarna av operationen.⁵² Israels generalstabschef, den förre flygvapenchefen Dan Halutz, betonade redan första dagen av konflikten att Israel måste återta initiativet och yrkade på att slå ut stora delar av Hizbollahs infrastruktur som bl. a skulle innebära att slå ut elektriciteten över stora delar av Libanon.⁵³ Den israeliske försvarsministern Amir Peretz fruktade dock att detta skulle ena det libanesiska folket mot Israel så han tillät inte det målvalet i detta inledande skede av konflikten.

Däremot godkändes anfall mot Hizbollahs strategiska lång- och medeldistans raketer samt mot Beirut internationella flygplats, som Israel hävdade var en viktig infrastrukturell nod för Hizbollah.⁵⁴ Därefter bombades Hizbollahs medicenter Al Manar i södra Beirut varifrån bl.a. dess tv kanal sändes ifrån.⁵⁵

Efter en 24 timmars förvarning till civilbefolkningen slog den 14 juli israeliskt stridsflyg till mot Hizbollahs högkvarter i södra Beirut i ett försök att slå ut den högsta ledningen för organisationen, vilket dock misslyckades.⁵⁶ Israel var noga med att förvarna befolkningen innan större bombangrepp samt att i vissa fall enbart slå ut mindre delar av de valda målen för att minimera skadorna för civilbefolkningen.⁵⁷ I ett tal i Knesset 17 juli förkunnade Israels dåvarande premiärminister Ehud Olmert Israels mål med operationen. Dessa var:⁵⁸

- Ovillkorligt återlämnande av de två kidnappade soldaterna
- Upprättandet av en ny säkerhetssituation i Libanon
- Förstärka Israels avskräckande förmåga gentemot dess fiender
- Avväpning och evakuering av Hizbollahs samtliga styrkor i södra Libanon

⁴⁹ Lambeth. 2011. Sid 19

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁵⁰ Ibid Sid 22

⁵¹ Ibid Sid 21

⁵² Ibid Sid 27

⁵³ Ibid Sid 22

⁵⁴ Harel & Issacharoff. 2009. Sid 80

⁵⁵ Lambeth. 2011. Sid 31

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁵⁶ Ibid. Sid 35-36

⁵⁷ Ibid Sid 38

⁵⁸ Ibid Sid 25

Inledningsvis fokuserade Israel sina flyganfall mot i huvudsak tre geografiska områden. Dessa var de Hizbollahdominerade delarna av södra Beirut, innehållande Hizbollahs högkvarter samt propagandaapparat, Bekaadalen, mellan Syrien och Libanon, för att störa ut Hizbollahs militära infrastruktur, samt mot raketuppskjutningsramper i södra Libanon.⁵⁹ Hizbollah visste att Israels svaga sida var dess hemmaopinion, den 13 juli kom därför Hizbollahs vedergällning i form av intensiv raketbeskjutning av norra Israel inklusive staden Haifa.⁶⁰

Israels koncentrerade då stora resurser på att slå ut Hizbollahs raketavfyrningskapacitet och slog tidigt ut stora delar av den⁶¹, men Israel lyckades aldrig under konflikten att helt avvärja Hizbollahs rakethot. En vecka in på operationen hade israeliska flygvapnet utfört över 2000 attackupdrag fördelade på 650 mål och de hävdade att de slagit ut mer än 50 % av Hizbollahs militära infrastruktur samt över 130st raketavfyrningsramper.⁶² Sammanfattningsvis präglades målen under de första 10 dagarnas flyganfall av upprepade attacker mot Hizbollahs högkvarter och ledningsfunktioner, raketavfyrningsramper samt infrastruktur och vapenlager såsom t.ex. bränsledepåer, ett flertal radarstationer samt Hizbollah trupper på marken.⁶³

3.1.1 Enemy as a system

Syftet med de inledande attackerna var från Israels sida att återta initiativet. Målet var att tydligt markera för Hizbollah att man avsåg att gå segrande ur konflikten. Israel slog inledningsvis mot Warden samtliga ringar utom den fjärde, population. Den libanesiska civilbefolkningen varnades alltid med flygblad innan man slog till mot tätbebyggda områden. Israel anföll Hizbollahs högkvarter i ett försök att slå ut dess centrala ledning. Därutöver attackerade även bränsledepåer och elinstallationer som Warden benämner som systemförutsättningar. Dessutom förstördes vägar och broar. Israel hade identifierat Hizbollah som ett system och visste vad man ville slå emot. Hizbollah var dock förberett på detta, varför den eftersträvade systemkollapsen uteblev.

3.1.2 Center of gravity

Här identifierade Israel ett antal tyngdpunkter. Redan dag två anfölls Hizbollahs mediecenter i syfte att minimera dess propagandaspridning. Även det centrala ledarskiktet i Hizbollah attackerades genom att slå mot dess högkvarter i södra Beirut. När detta inte lyckades attackerades istället mindre ledningscentraler för att på så sätt försvåra kommunikationen inom Hizbollah. Därutöver identifierades den egna utsatta hemmafronten och dess behov av skydd från raketattacker som en tyngdpunkt. Precis som Warden förespråkar måste man ibland slå mot lokala tyngdpunkter som t.ex. fiendens offensiva förmåga för att därefter få tid att fokusera på fiendens huvudtyngdpunkt. Därför slog Israel tidigt i kriget till mot Hizbollahs

⁵⁹ Lambeth. 2011. Sid 39

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁶⁰ Ibid Sid 33

⁶¹ Cordesman., m.fl. 2007. Sid 119

⁶² Lambeth. 2011. Sid 46

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁶³ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israels%20response%2012-jul-2006.aspx> (130424)

raketavfyrningsförmåga och enligt israeliska rapporter var denna halverad en vecka in i operationen.

3.1.3 Parallell Attack

Med över 100 attackuppdrag inom de första 12 timmarna av operationen. Samt över 2000 genomförda attackuppdrag fördelade på 650 mål efter 7 dagar så är det en relativt intensiv luftkampanj Israel inledningsvis förde. Bara under dag ett anfölls 69 broar och vägavsnitt som korsade Litanifloden. Detta var omöjligt för Hizbollah att reparera, vilket gjorde att de fick mycket svårt att förflytta trupp och materiel till gränsen mot Israel. Tidigt i operationen prioriterades även attacker mot Hizbollahs raketavfyrningsförmåga samt vapenlager samt Beirut flygplats. Detta påvisar enligt författaren att det fanns en tanke på den parallella attacken i Israels agerande.

3.2 Skede 2, 23 juli-2 augusti 2006

Under detta skede av operationen skiftar Israels fokus. Från att initialt helt förlitat sig på att kriget kan vinnas genom i princip enbart luftmaktsanvändning börjar man nu inse att det även krävs en markoperation för att nå sina uppsatta mål.⁶⁴ Israel mobiliserar reservstyrkor och börjar mer aktivt bekämpa Hizbollah på marken samtidigt som uppmaningen till den libanesiska civilbefolkningen om att utrymma södra Libanon kvarstår.⁶⁵ En intensifierad närvaro på marken leder till ett ökat antal CAS-uppdrag, (*Close Air Support*) för det israeliska flygetvapnet d.v.s. att från luften verka mot fientliga markförband som befinner sig vid egna förbands absoluta närhet.⁶⁶

Det israeliska flygvapnet fortsatte också med sina anfall mot fasta markmål samtidigt som en ständig CAS beredskap upprätthölls. Den israeliska luftkampanjen premierar fortfarande fasta mål såsom Hizbollahs lednings- och kommunikationscentrum, där bl.a. fortsatta attacker mot dess tv-station och högkvarter i Beirut ingår.⁶⁷ Därutöver slår Israel mot Hizbollahs militära infrastruktur som vapenlager, bränsledepåer och dess raketavfyrningsförmåga, men även mot civila vägavsnitt och broar. Israel fortsätter också sina anfall mot libanesiska försvarets radarstationer som man menar nyttjas av Hizbollah.⁶⁸ Den 30 juli så träffas en byggnad i den libanesiska byn Qana i ett försök att slå ut ett raketbatteri, initialt befarades upp till 50 civila har dödats men den siffran skrevs sedan ned.⁶⁹

Denna händelse ledde till ett stopp av alla flyganfall under 48 timmar. Israel återupptog dock flyganfall i begränsad omfattning, främst CAS uppdrag, efter 12 timmar. Denna händelse justerade även israelisk ROE (*Rules of Engagement*), d.v.s. de regler som styr vad som är

⁶⁴ Lambeth. 2011. Sid 55

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁶⁵ Ibid Sid 49

⁶⁶ Ibid Sid 51,54

⁶⁷ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israel%20response%2012-jul-2006.aspx> (130425)

⁶⁸ Ibid

⁶⁹ Lambeth. 2011. Sid 56

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf(130410)

tillåtet osv i en specifik operation, mot en mer restriktiv riktning.⁷⁰ Från att ha utfört drygt 150 flyganfall per dag minskade antalet till ca 60 per dag den närmsta tiden efter Qana incidenten.⁷¹ Dagen efter Incidenten i Qana håller Premiärminister Olmert ett tal där han lovar att jakten på Hizbollahs ledarskikt skall fortsätta vart de än är.⁷²

3.2.1 Enemy as a system

Här hittar författaren tydliga tecken som pekar på att Wardens teori om fienden som ett system eftersträvas. Israel söker även under detta skede av operationen att verka mot de innersta delarna av Wardens cirkel. De upprepar attackerna mot Hizbollahs högkvarter i Beirut och dess tv station Al-Manar. Dessa mål hittar vi inom det som Warden betecknar som ledningsfunktioner, det är alltså det viktigaste målen att slå mot enligt Warden. I princip så slår Israel mot alla de delar som Warden förordar, då även infrastruktur såsom vägar och broar är frekventa målval för Israel men också Hizbollahs militära infrastruktur blir attackerad. Warden förordar också en restriktiv våldsanvändning gentemot civilbefolkningen och det försöker Israel ta fasta på genom att upprepade gånger varna civilbefolkningen och uppmana dem till att utrymma södra Libanon.

3.2.2 Center of gravity

Israel vill med denna operation kraftigt försvaga Hizbollah och gör allt för att slå ut dess ledarskikt. Samtidigt så måste de ta hänsyn till och verka mot en rad andra lokala tyngdpunkter. I takt med att Israel ökar sin trupp närvaro på marken med stigande dödssiffror till följd så påverkar det Israels hemmaopinion. För att kunna slå fullt ut mot Hizbollah så måste Israel ha såväl hemmaopinionen som omvärldsopinionen med sig. Den misslyckade attacken mot byn Qana där ett flertal libanesiska civila dog var naturligtvis ett dråpslag i Israels strävan att få med sig omvärldsopinionen. Här identifierade Israel omvärldsopinionen, speciellt USA, som en tydlig tyngdpunkt och för att vinna den annonserade Israel ett 48 timmars stopp på alla flygoperationer för att, som man sade, låta händelsen utredas. Därefter blev det ett övervägande mellan en hemmaopinion som krävde minimalt antal stupade egna soldater mot en omvärldsopinion som i stort sätt ville ha en omgående vapenvila. Där prioriterades hemmaopinionen varför de israeliska flyganfallen återupptogs, om än i minskad skala, efter 12 timmars uppehåll.

3.2.3 Parallell Attack

Initialt upplever författaren att Israel försöker att likt ”tusen knivhugg” slå ut Hizbollah. De anfaller mot vägavsnitt och broar för att försvåra dess rörelse. Israel slår vidare mot vapenlager samt mot Hizbollahs förmåga till raketavfyrning. Därutöver försöker Israel att tysta dess propagandaapparat samt att slå ut dess ledning genom upprepade anfall mot Hizbollahs kärnområde i södra Beirut.

⁷⁰ Lambeth. 2011. Sid 57

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁷¹ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israel%20response%2012-jul-2006.aspx> (130425)

⁷² Harel & Issacharoff. 2009. Sid 170

De flesta av dessa mål har dock redan tidigare anfallits och Hizbollah verkar ha redundans alternativt väl utbyggd fortifikation.⁷³ Därefter går antalet attackuppdrag ned då det första intensiva skedet av operationen har lagt sig. Därutöver stoppades också flyganfallen för en tid helt efter incidenten vid byn Qana. Viljan till den parallella attacken finns inledningsvis, men då antalet flyguppdrag sedan sjunker så framstår det som att Israel prioriterar andra aspekter i detta skede av operationen.

3.3 Skede 3, 3 augusti- 14 augusti 2006

Även i detta skede fortsatte det israeliska flygvapnet sina nästan dagliga bombningar av södra Beirut, alltid föregångna av varningar till civilbefolkningen genom flygblad.⁷⁴ Målen var fortfarande Hizbollahs ledargarnityr men även underjordiska vapenlager, hamnen samt Hizbollahs propagandaapparat med bl.a. luftanfall mot dess tidningsredaktion.⁷⁵ Det bli mer och mer tydligt att Hizbollahs korträckviddiga rakethot ej går att neutralisera enbart från luften. Israel skickar då in fler marktrupper i södra Libanon för att vid krigets slut ha närmare 30 000 man där.⁷⁶

Detta fick till följd att kravet på H24 CAS beredskap kvarstod samtidigt som Hizbollahs militära infrastruktur över hela Libanon attackerades.⁷⁷

I detta skede av kriget trappades luftanfallen upp jämfört med skede två. Detta kan bero på att vartefter tiden gick insåg de israeliska ledarna att en vapenvila kom allt närmare. Således försökte de till varje pris försvaga Hizbollah så mycket som möjligt och intensifierade därför luftanfallen. Den 14 augusti kl. 0800 kom till slut vapenvilan och kriget var slut.⁷⁸

3.3.1 Enemy as a system

Det är tydligt att Israel fortfarande strävar efter att slå mot Hizbollahs innersta cirkel, som inkluderar bl.a. ledning och kommunikation. Genom hela kriget har återupprepade anfall skett mot Hizbollahs ledarskikt såväl som mot dess kommunikationscentraler samt dess propagandaapparat. Detta visar att Israel även i detta skede hade Wardens tänk med fienden som ett system med i bilden när de planerade sina anfallsmål. Israel blir dock tvunget att lägga kraft på Hizbollahs stridande enheter som enligt Warden befinner sig i cirkeln längst ut, enligt hans ”*five ring model*”. Men det har förmodligen sin förklaring i att hemmaopinionen krävde ett slut på det ständiga raketanfallen mot norra Israel.

⁷³ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israels%20response%2012-jul-2006.aspx> (130425)

⁷⁴ Lambeth. 2011. Sid 62

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf(130410)

⁷⁵ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israels%20response%2012-jul-2006.aspx> (130425)

⁷⁶ Lambeth. 2011. Sid 70

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israels%20response%2012-jul-2006.aspx> (130410)

⁷⁷ Israeli Ministry of Foreign Affairs

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israels%20response%2012-jul-2006.aspx> (130426)

⁷⁸ Ibid

3.3.2 Center of gravity

Den huvudsakliga tyngdpunkten, Hizbollahs ledarskikt, ligger kvar. Däremot kan inte Israel helt inrikta sig på det förrän rakethotet mot norra Israel är avvärjt. Israeliska flygvapnet gör allt som står i deras kraft för att neutralisera hotet men de lyckas ej. Fram till krigets sista dag så fortsätter raketanfallen.⁷⁹ Inbegripet i målet att neutralisera rakethotet kommer andra lokala tyngdpunkter såsom t.ex. vapensmuggling från Syrien samt misstänkta lastbilskonvojer osv. Detta tvingar Israel att lägga stor kraft på att slå emot infrastrukturen runt rakethotet, vilket tar resurser som annars hade kunnat läggas på att angripa mer centrala tyngdpunkter. Detta splittrar Israels kapacitet och de får på så sätt fler tyngdpunkter än vad de klarar av.

3.3.3 Parallell Attack

Under detta skede av konflikten ökade antalet flyganfall jämfört med skede två. Samtidigt gick en stor del av flygets resurser åt till att understödja marktrupp. Likväl mäktade Israel med att öka antalet flyganfall i slutet av operationen och slår då emot Hizbollahs vitala funktioner såsom bl.a. bränsledepåer. Detta skede blir dock aldrig lika intensivt som inledningsskedet av kriget.

Författaren anser att Israel under detta skede visserligen har ökat sina flyganfall jämfört med skedet innan men det är ändå inte tillräckligt för att tala om en ”parallell attack” enligt Wardens mening. Israel slår mot mål som Hizbollah ej snabbt skall kunna reparera men de lyckas ej knäcka Hizbollah, den riktigt höga intensiteten i flyganfallen saknas varpå den önskade systemkollapsen uteblir.

3.4 Fall 2, Operation Cast Lead

Skede 1, 27 december 2008-3 januari 2009

Lördagen den 27 december kl 1130 inleddes *Operation Cast Lead*. Israeliska stridsflygplan flög in mot Gaza från medelhavet och överaskade Hamas totalt.⁸⁰ Därmed hade en andra konflikt mellan Israel och en icke statlig part tagit sin början. Denna konflikt skulle komma att vara i 23 dagar och precis som i *Operation Change of Direction* två år tidigare så skulle det israeliska stridsflyget komma att spela en stor roll.

Den första anfallsvågen som var över på 4 minuter slog ut över 100 Hamasmedlemmar, såväl ledarfigurer som vanliga soldater. Den andra vågen som kom strax därefter var mer riktad mot raketavfyringsramper såväl som mot fasta Hamasanläggningar.⁸¹ Totalt slog ca 88 Israeliska stridsflygplan och attackhelikoptrar ut ca 170 Hamasanläggningar och dödade ca 140 Hamasmedlemmar, inklusive Polischefen för Gaza City, under den inledande dagen av operationen.⁸²

Dag två deklarerade Israels dåvarande försvarsminister Ehud Barak att de omedelbara målen med operationen var:

⁷⁹ Cordesman., m.fl. 2007. Sid 102

⁸⁰ Cordesman. 2009. Sid 15

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

⁸¹ Lambeth. 2011. Sid 235-236

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁸² Ibid Sid 236

- Att attackera och kraftigt försvaga Organisationen Hamas och dess militära tillgångar.
- Att få ned antalet raketattacker mot Israel
- Att inför omvärldens ögon öka värdet av Israels avskräckande förmåga
- Att förhindra att konflikten eskalerar och sprider sig till andra fronter

Dessa mål skulle sedan långsiktigt leda till ett slut på raketattacker och terroristattacker från Gazaremsan riktade mot Israel.⁸³

Dagarna därefter fortsatte det israeliska flygvapnet att slå mot Hamas infrastruktur. Frekventa målval var då bl.a. de underjordiska smuggeltunnlarna längs med den s.k. Philadelphi korridoren, beläget vid Gazaremsans gräns mot Egypten.⁸⁴

Israels inledande målval byggde på en målkatalog, innehållande 603 mål som tagits fram under de senaste åren. Denna innefattade praktiskt taget alla kända Hamasanläggningar på Gazaremsan.⁸⁵ Detta gjorde att Israel hade klart för sig exakt vad de vill slå emot och vart målen befann sig, motsvarande målkatalog som fanns under *Operation Change of Direction* omfattade enbart ca 150 i förhand kända mål.⁸⁶

Baserat på denna målkatalog identifierade det israeliska flygvapnet fyra prioriterade områden:

- Smuggelvägarna från Egypten.
- Vapenlager och paramilitära träningsläger på södra Gazaremsan.
- Ledningscentraler i Gaza city.
- Framskjutna grupperingsplatser på norra Gazaremsan vid gränsen mot Israel.

Dessa fyra områden kom sedan att genomsyra målvalen under flyginsatserna genom hela operationen.⁸⁷

De första fyra dagarna av detta skede var de mest intensiva med drygt 100 flyganfall per dag, därefter gick intensiteten ned till ca 60-70 flyganfall per dag.⁸⁸ Dag tre började Israel slå mer beslutsamt mot Hamas ledningsstruktur bl.a. anfalls Hamasstyrets regeringslokaler inne i Gaza city.⁸⁹ Anfällen riktades mot bl.a. premiärministerns kontor samt mot flera departement bl.a. utrikesdepartementet.⁹⁰ Dagarna efter slog Israel till mot ett flertal högt uppsatta

⁸³ Lambeth. 2011. Sid 237

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁸⁴ Ibid Sid 239

⁸⁵ Cordesman. 2009. Sid 16

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

⁸⁶ Ibid Sid 20

⁸⁷ Lambeth. 2011. Sid 238-239

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁸⁸ Cordesman. 2009. Sid 30

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

⁸⁹ Lambeth. 2011. Sid 237

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁹⁰ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

Hamasledares hem samt mot en fordonskonvoj där flera av organisationens ledare färdades.⁹¹ Andra vanligt förekommande målval under detta skede var vapenfabriker, raketavfyrningsramper, smuggeltunnlar samt Hamasposteringar.⁹² Den tredje januari inleddes den israeliska markoffensiven vilket gjorde att flygoperationen gick in i en ny fas.⁹³

3.4.1 Enemy as a system

Från att initialt ha slagit mycket mot Hamas kombattanter och deras vapentillgångar som räknas inom Wardens yttersta cirkel gick Israel efter någon dag över till att i större utsträckning angripa Hamas ledargarnityr med anfall mot bl.a. regeringshögkvarteret. Därefter var målvalet ganska lika fördelat mellan den innersta cirkeln, ”leadership” och den yttersta cirkeln, ”fielded forces” tillsammans med inslag av cirkeln ”system essentials” där anfällen mot Hamas vapenfabriker räknas in. Att Israel väljer att verka mot dessa två cirklar stämmer väl överens med den uppdelningen av prioriterade mål Israel gjorde baserat på den upprättade målkatalogen. De två övriga cirkelarna ”population” samt ”infrastructure” var dock betydligt mindre representerade i Israels målval i detta inledningskede.

3.4.2 Center of gravity

På samma sätt som i konflikten mot Hizbollah har Israel den inhemska opinionen att ta hänsyn till och deras krav på att raketbeskjutningarna skall upphöra. Denna gång hade Israel dock lärt sig av föregående konflikt vilket gjorde att de aldrig lovade att all raketbeskjutning från Gazaremsan mot Israel helt skulle upphöra.⁹⁴ Initialt tycks det som att Israel identifierade lokala Hamasledare och Hamassoldater som tyngdpunkter då man främst slog mot sådana mål under den första och andra dagen av operationen. Detta kan enligt författaren bero på att Israel identifierade just dessa som viktiga aktörer för Hamas i dess arbete att organisera och påbörja väpnat motstånd i inledningskedet av operationen. Att t.ex. slå ut polischefen i Gaza city är troligtvis en åtgärd Israel gjorde för att skapa lokal förvirring. Därefter verkade man mot de högsta ledarna inom Hamas, både civila som militära i ett försök att lamslå hela organisationen, ej enbart dess väpnade gren.

3.4.3 Parallell Attack

Operationen inleddes med ett överraskningsanfall som inom 4 minuter slog ut över 100 medlemmar ur Hamas väpnade gren. Första dagen av operationen slogs ca 170 st Hamasanläggningar ut. Sammanlagt 88 stridsflygplan och attackhelikoptrar deltog i första dagens anfall. Detta tyder på en ”parallell attack”. Därefter gick intensiteten ned till ca 100 flyganfall per dag för att från dag 5 och framåt endast vara ett 60 tal anfall per dag. Författaren anser att Israel ville utnyttja överraskningsmomentet därav den inledningsvisa parallella attacken. Därefter syns, i detta skede, inga tecken på en ”parallell attack”.

⁹¹ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

⁹² Ibid

⁹³ Lambeth. 2011. Sid 255

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁹⁴ Cordesman. 2009. Sid 18

http://csis.org/files/media/csis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

3.5 Skede 2, 4 januari-10 januari 2009

I detta skede hade Israel startat sin markoffensiv mot Gaza remsan. Det gjorde att luftkriget till viss del skiftade fokus. Från att ha varit mycket intensivt inledningsvis, till att sedan gått mot att inrikta sig på att fördjupa skadorna mot Hamas genom att t.ex. slå mot regeringskomplexet i Gaza city, så rörde sig nu luftkriget mer mot att förbereda för och stötta markoffensiven.⁹⁵ Dock utblev det massiva trycket från markstyrkorna i deras begäran av CAS. Detta var på grund av att markoffensiven var planerad för att undvika användandet av CAS, då risken är stor för egna förluster.⁹⁶ Snarare kom marktrupperna att hjälpa flyget genom att ange fasta mål inne i Gaza som flyget verkade emot.⁹⁷

Under detta skede av *Operation Cast Lead* ledde Israeliska flygvapnets kontinuerliga störverksamhet över Gazaremsan till att kommunikationen mellan Hamasledarna i Gaza City och deras motsvarigheter i södra Gaza remsan slogs ut vilket omöjliggjorde en samstämmig krigsstrategi dem emellan.⁹⁸

Överlag återfinns en ökning av flygattacker mot stridande Hamasceller samt fasta Hamasposteringar under detta skede av operationen. Utöver det var de vanligaste målvalen vapenlager, raketavfyrningsramper, tunnlar, samt ledande Hamasmedlemmar.⁹⁹

3.5.1 Enemy as a system

I detta skede slår Israel i stort mot samma slags cirklar som i det föregående. Israel attackerar främst Hamas stridande celler samt dess ledargarnityr. Då markoffensiven inleds i detta skede sker också en samverkan mellan mark och flyg vilket leder till tillslag mot hastigt uppkomna mål, t.ex. nyfunna vapenfabriker/depåer osv. Israel verkar mot mål som alla ryms inom Wardens ”five ring model”, men författaren anser ändå ej att Israel fullt ut följer Wardens koncept om fienden som ett system. Detta då de slår i närmast lika mycket mot den inre cirkeln som mot den yttersta, men utelämnar i stort de cirklar som finns däremellan.

3.5.2 Center of gravity

Israel har identifierat Hamas huvudsakliga tyngpunkter som deras ledargarnityr och dess väpnade celler inne i Gaza city. Då Israel har en pågående markoffensiv där de till varje pris vill undvika egna förluster verkar dess flygstridskrafter mycket mot Hamas väpnade styrkor. Därutöver visar också den kontinuerliga störverksamheten mot Hamas kommunikationsförmåga på den vikt Israel lägger vid att försvåra för Hamas i dess väpnade strid mot Israel. En ständigt återkommande tyngdpunkt för Israel är dess hemmafront och försöken att skona dem från raketangrepp. Därav ser vi Hamas vapenfabriker och vapendepåer samt avfyrningsramper som prioriterade lokala tyngdpunkter. Ofta är

⁹⁵ Lambeth. 2011. Sid 255

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

⁹⁶ Ibid Sid 241

⁹⁷ Ibid Sid 240

⁹⁸ Ibid Sid 242

⁹⁹ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

vapendepåerna inrymda i lokala Hamasledares hem varför dessa då blir högprioriterade mål för flyganfall.

3.5.3 Parallell Attack

Några tecken på ”*parallell attack*” från Israels sida syns ej under detta skede, det sker inte mer än ca 30-50 attackuppdrag per dygn. Gazaremsan är en mycket tätbefolkad yta. Detta gör att flyganfall måste ske med stor precision för att inte oskyldiga skall riskera att skadas eller dödas. Detta tillsammans med att Israel har egna förband på marken gör att storskaliga flyganfall blir riskfyllda. Dessutom har överraskningsmomentet som fanns i skede ett försvunnit vilket medför att det blir svårare för en ”*parallell attack*” att nå full effekt. Författaren hittar således inga tecken på ”*parallell attack*” enligt Wardens beskrivning i detta skede.

3.6 Skede 3, 11 januari-21 januari 2009

Under detta sista skede av operationen så skedde en ökning av de israeliska luftanfallen, den sista veckan skedde ca 60 till 70 luftanfall per dygn med en toppnotering på ca 120 attacker under det sista dygnet.¹⁰⁰ Detta var till stor del beroende av att en vapenvila var nära förestående och Israel ville slå ut så mycket som möjligt av Hamas militära infrastruktur, speciellt dess smuggeltunnlar innan vapenvilan skulle träda ikraft.¹⁰¹ Israel lyckades neutralisera en stor del av Hamas militära befälhavare på låg- och mellan nivå under *Operation Cast Lead* däremot lyckades de enbart slå ut två av Hamas högsta ledare.¹⁰² En av dessa var Hamas inrikesminister Said Siam, klassad som nummer tre i Hamas hierarki. Han dödades i ett flyganfall 15/2-09 tillsammans med sina två närmsta män.¹⁰³

I övrigt var det samma slags mål som angreps under detta skede som under hela operationen, d.v.s. smuggeltunnlar, raketavfyrningsramper, Hamas militära befälhavare samt dess väpnade styrkor inklusive polismakten.¹⁰⁴ Att flygbomba mål i ett så tätbefolkat område som Gazaremsan är riskfyllt. För att till största grad undvika att civila skadas och dödas vidtog Israel ett flertal åtgärder för att förminska det civila lidandet under operationen.¹⁰⁵ Utöver ovanstående åtgärder undvek också Israel att slå mot el- och bränsleförsörjningen av Gaza. Det som oavsiktligt skadades reparerades i möjligaste mån.¹⁰⁶ Den 17 januari 2009 proklamerade Israel en ensidig vapenvila som skulle träda i kraft tidigt på morgonen den 18

¹⁰⁰ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

¹⁰¹ Lambeth. 2011. Sid 246

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

¹⁰² Cordesman. 2009. Sid 58

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

¹⁰³ Lambeth. 2011. Sid 248

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

¹⁰⁴ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

¹⁰⁵ Lambeth. 2011. Sid 243-244

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

¹⁰⁶ Cordesman. 2009. Sid 64-65

http://csis.org/files/media/isis/pubs/090202_gaza_war.pdf (130410)

januari. 12 timmar senare svarade Hamas med att proklamera en veckolång vapenvila. Israel sade sig ha uppnått de på förhand ställda målen nämligen att försvaga Hamas, avskräcka från vidare raketangrepp mot södra Israel samt att minska vapensmugglingen till Gazaremsan.¹⁰⁷ Den 21 januari var evakueringen av all Israelisk militär personal från Gazaremsan avslutad och *Operation Cast Lead* var avslutad.¹⁰⁸

3.6.1 Enemy as a system

Israel slår i slutskedet av operationen ut nummer tre i Hamas hierarki, det tyder på att Israel ej hade gett upp jakten på Hamas allra högsta ledare. Men Israel har inte någon större framgång i dess jakt på Hamastopparna. Israel slår dock konsekvent mot Hamas ledargarnityr och dess kommunikation och ledningscentraler. Allt detta finns inom det som Warden placerar i den innersta mest viktiga cirkeln, ”leadership”. Annars slår Israel mycket mot vad Warden kallar ”Fielded Forces” alltså den väpnade mannen på gatan. Detta menar Warden ofta är ett överskattat mål för att det enligt honom är lättare att få en stat eller organisation att ge upp genom att anfälla de mer centrala delarna hos en fiende som t.ex. dess systemförutsättningar. Här gör Israel tvärt emot vad Warden förespråkar, då de medvetet undviker att slå mot just el- och bränsle försörjningen i Gaza.

Israel har i detta skede, liksom i det förra, en tanke med att slå mot Hamas ledarskikt. Därutöver lägger Israel ned mycket kraft på att försöka underlätta för befolkningen för att i viss mån försöka få dem mindre fientligt inställda emot Israel. Detta är dock precis som Warden beskriver svårt då människor är oberäkneliga, vilket Israel erfar då föregående varningar om kommande flyganfall ibland enbart får till följd att flera civila samlas på den aktuella platsen för att agera mänskliga sköldar.¹⁰⁹ Samtidigt lägger Israel minst lika mycket kraft på att verka mot Hamas väpnade delar samt mot deras militära infrastruktur vilket inte riktigt följer Wardens tankar om fienden som ett system. Sammantaget gör ovanstående gällande att man kan spåra Wardens tankar om fiende som ett system i Israels agerande, men inte mer än så.

3.6.2 Center of gravity

När Israel ensidigt deklarerade vapenvila sade de att de uppnått de på förhand uppsatta målen, att försvaga Hamas, avskräcka och försvåra för raketangrepp mot Israel samt att minska och försvåra vapensmugglingen in till Gaza remsan. Detta var således Israels tyngdpunkter under hela operationen. Detta går också tydligt att spåra i målvalen för flyganfallen. Där just smuggeltunnlar samt raketavfyrningsramper varit bland de mest frekventa målen för Israels flyganfall. Därutöver har Israel slagit mot ledande Hamasmedlemmar vilket också är en identifierad tyngdpunkt. Som sagts tidigare så lyckades inte Israel slå ut mer än två av Hamas absoluta toppledare däremot var de mer lyckosam med att slå ut militära ledare på mellannivå.

¹⁰⁷ Lambeth. 2011. Sid 247

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

¹⁰⁸ Israeli Ministry of Foreign Affairs

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center_%20gaza_28-dec-2008.aspx (130429)

¹⁰⁹ Lambeth. 2011. Sid 243

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

Dessutom identifierade Israel Hamas bombexperter som en lokal tyngdpunkt då Israel under operationens gång neutraliserade ca 50 stycken av dessa i dess strävan att försvaga Hamas.¹¹⁰

3.6.3 Parallell Attack

De tecken på ”*parallell attack*” som Israel visade upp under detta sista skede av operationen var den ökning av flyganfall som skede jämfört med skedet innan. Från att under skede två ha genomfört ca 30-50 attackuppdrag per dygn så går denna siffra upp under detta skede till ca 60-70 attackuppdrag per dygn med en topp sista dygnet på ca 120 uppdrag. Detta är dock för lite för att kalla det ”*parallell attack*” i Wardens mening. Klart är dock att Israel höjde intensiteten under detta sista skede av operationen för att sätta tryck på Hamas samt för att hinna slå ut så stor del som möjligt av dess militära infrastruktur och ledning innan vapenvilan skulle träda i kraft.

4 Analys, resultatdiskussion samt svar på frågeställning.

I detta kapitel kommer en analys av respektive operation, i syfte att sammanfatta dem båda utifrån Wardens teorier. Därefter följer svar på frågeställningen som sedan diskuteras i en resultatdiskussion som mynnar ut i förslag på vidare forskning.

4.1 Analys av fall 1 och 2 gentemot Wardens teori

Vid en första blick på dessa båda operationer så kan de tyckas vara tämligen lika till sin utformning. En resursstark aktör i form av Israel mot två mindre resursstarka aktörer, Hizbollah och Hamas.

Men dessa båda konflikter skiljer sig åt, dels började de helt olika. Hizbollah angrep en israelisk gränspatrull och kidnappade två stycken israeliska soldater vilket tvingade Israel att agera. Detta skedde inte vid en av Israel vald tidpunkt vilket också kom att spegla stora delar av konflikten då Israel aldrig riktigt kom att ta initiativet trots idoga försök med kraftiga luftanfall. Israel hade ej haft tid att förbereda sig på det sättet man hade behövt och hade inte samma sorts underrättelsematerial om sin motståndare som man kom att ha under kriget mot Hamas. Det faktum att Israel vart överaskade av Hizbollahs angrepp speglar också den realistiska, tillsynes framstressade målbilden Israel angav, där bl.a. ovillkorligt återlämnande av de två kidnappade israeliska soldaterna var ett av målen. Detta var tacksamt för Hizbollah då det enda de behövde göra vara att undvika att återlämna dessa för att kunna utge sig som segrare.

Kriget mot Hamas startade dock på en av Israel vald tidpunkt. Det innebar att Israel i lugn och ro kunnat samla på sig de underrättelser man ansåg sig behöva, vilket bl.a. den uppgjorda målkatalogen visar. Dessutom hade Israel lärt sig av det föregående kriget att enbart luftstridskrafter ej räcker för att vinna ett krig. Därför hade Israel redan innan operationens början planerat för en markoffensiv.

¹¹⁰ Lambeth. 2011. Sid 249

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf (130410)

I syfte att få svar på om Israel följde Wardens teorier om luftmaktsanvändning i kriget under *Operation Change of Direction* respektive *Operation Cast Lead* följer nedan en sammanfattande analys av operationerna utifrån de tre parametrarna som i detta arbete utgör Wardens teori.

Enemy as a system

Operation Change of Direction

I denna operation framgår det tydligt att Israel slog mot de tre innersta, enligt Warden viktigaste cirklarna i hans ”*five ring model*”, d.v.s. ”*leadership*”, ”*system essentials*” samt ”*infrastructure*”. Israel verkade tidigt mot Hizbollahs ledargarnityr genom att bombardera dess högkvarter i södra Beirut. Israel hoppades bl.a. att Hizbollahs ledare Hassan Nasrallah skulle finnas där men han undkom tillsammans med övriga ledare i Hizbollahs toppskikt. Israel slog även mot internationella flygplatsen i Beirut som de menade var en avgörande nod i bl.a. Hizbollahs vapenförsörjning. Därutöver slog man också hårt mot dess kommunikation och propagandaapparat. Hizbollahs medicenter i södra Beirut, varifrån dess tv kanal Al-Manar sändes ifrån, bombades upprepade gånger under konflikten. Israel lyckades dock inte släcka ned tv kanalen annat än under kortare stunder.

Israel slog även ut elförsörjningen i stora delar av Beirut och södra Libanon samt mycket av den civila infrastrukturen i Libanon. Detta för att försvåra för Hizbollah att genomföra truppörflyttningar samt att smuggla in vapen och andra förnödenheter. Att Israel konsekvent genom hela operationen slog mot de tre innersta ringarna i Wardens modell tyder enligt författaren på att de hade Wardens idéer som grund under stora delar av planeringen av luftanfallen. Det går att se en tydlig koppling mellan Wardens tankar om ”fienden som ett system” och Israels agerande i luften under *Operation Change of Direction*.

Operation Cast Lead

I denna operation verkade Israel främst emot ringarna ett, två och fem i Wardens ”*five ring model*”, d.v.s. ”*leadership*”, ”*system essentials*” samt ”*fielded forces*”. Israel slog mot Hamas ledargarnityr precis som i den förra operationen. Regeringskomplexet i Gaza city angreps åtskilliga gånger och bl.a. Hamas inrikesminister dödades tillsammans med hans närmaste män. Därutöver attackerade Israel också konsekvent Hamas smuggelvägar, främst de tunnlar som ligger vid gränsen till Egypten. Dessa tunnlar utgör den främsta införseln av vapen och andra förnödenheter som gör det möjligt för Hamas att fortsätta sin väpnade kamp inklusive sina raketangrepp emot Israel.

Att strypa denna införsel skulle fysiskt göra det svårt för Hamas att fortsätta strida, varför dessa tunnlar placeras i Wardens näst innersta cirkel, ”*system essentials*”.

Vad som också tillhör ”*system essentials*” är angrepp på elförsörjning och bränsledepåer. Detta lyser dock med sin frånvaro under denna operation. Israel angriper aldrig elförsörjningen eller infrastrukturen i Gazaremsan avsiktligt. Tvärtom reparerar man det som oavsiktligt gått sönder och för in stora mängder bränsle och förnödenheter under och direkt efter operationen.

I likhet med kriget mot Hizbollah varnar också Israel i förväg de boende vid de flesta bombanfall. Detta tyder enligt författaren på att Israel har uppgraderat betydelsen av att underlätta för civilbefolkningen i dess strävan efter att få dem mindre fientligt inställda till Israel. Detta resonerar Warden om i förklaringen av den näst yttersta cirkeln ”*population*”, där han menar att det är eftersträvans värt att få befolkningen att vända sig emot de styrande, men att detta är svårt då människor är oberäkneliga.

Israel slår genom hela operationen intensivt mot Hamas väpnade styrkor. De väpnade styrkorna befinner sig längst ned i Wardens prioriteringsordning, annat än i undantagsfall då dessa kan prioriteras upp. Warden menar att det går att påverka en stat eller gerilla genom att slå mot dess väpnade grupper men då är det egentligen ledningsfunktionen man påverkar genom att förneka dem dess beskydd. Sammanfattningsvis går det inte att säga att Israel följde Wardens tankar om ”*enemy as a system*” fullt ut. Det finns tydliga spår av dem men det är inget som Israel uteslutande använder sig av.

Center of gravity

Operation Change of Direction

Här ser vi att Israel har identifierat Hizbollahs ledargarnityr som den huvudsakliga tyngdpunkten, tillsammans med dess möjlighet till att sprida sin bild av konflikten genom tv sändningar och propaganda. Därutöver är också Hizbollahs förmåga till raketangrepp mot Israel en prioriterad lokal tyngdpunkt detta pga. att den är sammankopplad med den kanske mest huvudsakliga tyngdpunkten Israel har nämligen sin hemmaopinion. Stor kraft läggs därför vid den lokala tyngdpunkten, att förneka Hizbollah möjligheten att hota Israel med raketangrepp. Precis som Warden resonerar om kan det ibland vara tvunget att först slå emot en lokal tyngdpunkt för att få lugn på hemmafronten vilket därefter medger att fullt fokus kan läggas på den huvudsakliga tyngdpunkten.

En vecka in på operationen hävdade israeliska militära talesmän att de slagit ut mer än 50 % av Hizbollahs militära infrastruktur trots detta fortsatte Hizbollahs raketangrepp genom hela kriget. Ytterligare en tyngdpunkt för Israel var USA och resterande delen av världsoptionen. Det var nog till stor del för att blidka denna som ett 48 timmars bombuppehåll annonserades efter Qana incidenten. Sammanfattningsvis så framträder Israels huvudsakliga- samt dess lokala tyngdpunkter relativt väl. Israel följer en röd tråd och slår konsekvent mot en viss sorts mål för att försöka uppnå systemkollaps. Man kan här se likheter med Wardens tankar om ”*Center of gravity*”.

Operation Cast Lead

Även här tydliggörs ledargarnityret som en huvudsaklig tyngdpunkt. Med attacker mot regeringsbyggnader likväl som mot Hamasledares hem. Detta fick till följd att en stor del av Hamas militära ledare på mellannivå slogs ut, däremot slogs enbart två ur Hamas absoluta toppskikt ut. I likhet med föregående operation identifierades även Israels hemmaopinion som en huvudsaklig tyngdpunkt varför stora resurser läggs mot att förneka Hamas möjligheten till raketangrepp. I dessa avseenden är identifieringen av tyngdpunkterna slående lika.

Vad som dock skiljer de bägge operationerna åt är att Hamas väpnade styrkor är en högre prioriterad tyngdpunkt än vad som var fallet med Hizbollahs styrkor. Detta kan ha att göra med att Israel redan hade planerat för en markoffensiv medan man i föregående operation mer eller mindre ofrivilligt tvingades till det. Därav kom större kraft att läggas på att verka mot Hamas väpnade delar för att på så sätt underlätta för den kommande markoffensiven. Detta agerande minimerar risken för egna förluster vilket i sin tur återkopplas till en av Israels huvudsakliga tyngdpunkt, hemmaopinionen.

Ytterligare en prioriterad tyngdpunkt för Israel under *Operation Cast Lead* var de smuggeltunnlar tillsammans med vapenfabrikerna som Hamas använde sig av. Detta upplever författaren vara direkt kopplat till de mål Israel hade med operationen vilket bl.a. var att attackera och kraftigt försvaga Hamas och dess militära tillgångar som på sikt skulle leda till ett minskat antal terroristattacker mot Israel. Detta gjorde att en lokal tyngdpunkt kom att bli de bombexperter Hamas hade i sina led, av vilka Israel efter operationen hävdade att man slagit ut ca 50 st.

Även i denna operation går det att se tydliga huvudsakliga och lokala tyngdpunkter. Baserat på Israels agerande och den målkatalog som upprättades innan operationen går det tydligt att se vilka dessa var. Tyngdpunkterna utgjordes främst av smuggelvägar, ledningscentraler samt de väpnade delarna av Hamas. Wardens tankar kring begreppet "*Center of gravity*" går alltså tydligt att spåra även i denna operation.

Parallell Attack

Operation Change of Direction

Denna operation fick trots sin plötsliga och för Israel oväntade start ett intensivt inledningsskede. Inom de första 12 timmarna så hade över 100 attack uppdrag genomförts. Efter en vecka hade Israel anfällt 650 mål fördelat på drygt 2000 uppdrag. Israel slår mot som tidigare påpekats infrastruktur, civil som militär såväl som mot andra identifierade tyngdpunkter i ett tempo som omöjliggör för Hizbollah att åtgärda uppkomna skador. Israel försöker med det som Warden beskriver som att genom "tusen knivhugg" döda sin fiende. Genom att konsekvent verka mot flera mål, som individuellt ej är avgörande för utgången av kriget så får det ändå en avgörande effekt när man slår mot dem parallellt.

Hizbollah verkar dock vara förberedd på denna taktik då de har väl utbyggd fortifikation alternativt sådan redundans att den av Israel eftersträvade systemkollapsen uteblir. Efter inledningsskedet sänker Israel tempot i flyganfallen för att sedan öka dem igen mot slutet av kriget. Sammanlagt utför Israel totalt ca 15 500 flyguppdrag under operationens 34 dygn, det blir i snitt ca 455 uppdrag per dygn. Detta är en relativt hög siffra men en stor del av dessa var CAS uppdrag. Den parallella attacken i Wardens mening ser man enbart i det absoluta inledningsskedet av operationen, därefter håller visserligen Israel ett högt tempo i sina luftaktioner men inte så det kan klassas som en fortgående "*parallell attack*".

Operation Cast Lead

Då denna operation var noggrant planerad och tog sin början vid en av Israel vald tidpunkt så inleddes den också med ett väl förplanerat flyganfall. Inom 4 minuter hade över 100 Hamasmedlemmar slagits ut däribland polischefen i Gaza city. Första dagen av operationen slogs ca 170 Hamasanläggningar ut tillsammans med ett antal raketavfyringsramper och smuggeltunnlar. Efter den inledande dagens intensiva flyganfall gick intensiteten ned för att sjunka till ca 30-50 attackuppdrag per dygn under mitten skedet av konflikten. Under det avslutande skedet går antalet attackuppdrag upp en aning för att nå en topp på ca 120 uppdrag under operationens sista dygn. Sammanfattningsvis kan sägas att bortsett från det första dygnets inledande anfall ser man inte av något som i Wardens mening kan kallas ”*parallell attack*”. Det totala antalet flyganfall uppgår till ca 2700 under hela den 23 dagar långa konflikten, det blir i snitt ca 117 uppdrag per dygn. Detta gör det till en intensiv flygkampanj, men det som Warden kallar ”*parallell attack*” genomsyrar inte denna operation.

Sammanställning av fall 1 och 2.

Nedanstående tabell ger en sammanställning av i vilken grad Israel följde Wardens teorier i de båda operationerna.

	Fall 1- Operation Change of Direction	Fall 2- Operation Cast Lead
Enemy as a system	Ja, tydligt	Till viss del.
Center of gravity	Ja, tydligt	Ja, tydligt
Parallell attack	Till viss del	Ja inledningsvis, därefter nej

4.2 Svar på frågeställning

Tillämpade Israel Wardens teorier i *Operation Change of Direction* 2006 respektive *Operation Cast Lead* 2008-09?

Fall 1-Operation Change of Direction

Ja det gjorde Israel.

Israel följde tydligt Wardens tankar om ”*enemy as a system*”. Genomgående under hela operationen följde Israel prioriteringsordningen i ”*enemy as a system*” precis som Wardens beskriver dem.

Därutöver följdes tankarna om ”*center of gravity*” då Israel identifierade Hizbollahs tyngdpunkter och slog emot dessa, samtidigt som man skyddade sina egna.

Det som dock inte lyser lika klart är Wardens tankar om ”*parallell attack*”. Från att inledningsvis ha haft ett högt tempo i luftanfallen så mattas detta efterhand av. Författaren anser dock att det periodvis finns en strävan från Israel att lamslå Hizbollah genom frekventa luftanfall i en takt där Hizbollah ej mäktar med att åtgärda uppkomna skador, men detta är inget som efterföljs genom hela operationen.

Fall 2-Operation Cast Lead

Till viss del.

Israel följde valda delar av Wardens tankar kring ”*enemy as a system*”. De slog visserligen mot Hamas ledargarnityr men de slog dock ej avsiktligt mot elförsörjningen och bränsle depåer som ryms inom den näst mest prioriterade cirkeln i Wardens ”*five ring model*”. Detta tillsammans med att stor kraft lades på att slå direkt mot Hamas väpnade trupper talar emot att Israel enkom hade Wardens tankar om ”*enemy as a system*” som utgångspunkt under genomförandet av luftkampanjen under denna operation.

Vad gäller ”*center of gravity*” så följde här Israel tydligt Wardens tankar om detta. De slog tydligt mot identifierade tyngdpunkter samtidigt som man i likhet med föregående operation skyddade sina egna.

”*Parallell attack*” syns under det inledande dygnet av operationen då Israel visar en tydlig vilja att snabbt slå ut ett stort antal föridentifierade mål. Därefter sjunker anatalet flyganfall för att mot slutet av operationen åter öka i omfattning. Bortsett från det inledande dygnet kan man ej prata om att ”*parallell attack*” i Wardens mening eftersträvades.

4.3 Resultatdiskussion

Vi kan nu se att det finns en skillnad i appliceringen av Wardens teorier i de båda operationerna.

Under *Operation Change of Direction* genomsyrades en större del av Israels luftaktioner av Wardens tankar än vad som var fallet under *Operation Cast Lead*. Här tydliggörs att Israel betraktade Hizbollah som ett system vilket föranledde upprepade attacker mot dess tre innersta cirklar. Detta kunde även anas i *Operation Cast Lead* men där var Israel mer flexibla och slog nästa lika mycket på Hamas väpnade styrkor som man gjorde på dess ledarskikt. Vad gäller ”*center of gravity*” framgår tydligt, under båda operationerna, att Israels hemmaopinion var mycket viktig. Således lades stor kraft på att freda denna från raketangrepp. Därutöver var givetvis respektive organisations ledargarnityr också tydliga prioriterade mål, såväl som vapeninförsel och vapenlager. I denna punkt så är de båda operationerna lika till sin karaktär.

Många gånger kan det vara svårt att skilja teorierna kring ”*enemy as a system*” åt från ”*center of gravity*”. Dessa båda parametrar hänger tydligt ihop. Särskilt i dessa båda operationer då Hizbollah och Hamas ledarskikt, som är placerade i cirkeln längst in i Wardens ”*five ring model*” också utgjorde huvudsakliga tyngdpunkter, ”*center of gravity*”.

När det kommer till ”*parallell attack*” kunde också detta spåras i de båda operationerna. Främst i inledningsskedena, då bägge operationerna hade intensiva inledningsfaser. I fall 1 så uppehöll Israel ett konstant högt tryck genom hela operationen med flyganfall inklusive ett stort antal CAS uppdrag. Emedan det under fall 2 syns en tydlig nedgång av antalet flyganfall efter inledningsskedet för att sedan öka en aning under slutskedet men det kom aldrig upp i samma intensitet som under fall 1.

Det är svårt att bestämma vad dessa taktiska olikheter berodde på, en skillnad är att både den israeliske ÖB såväl som försvarsministern byttes ut mellan de bägge operationerna. Detta kan ha föranlett nya tankar och åsikter om vilken taktik som skall föras. En annan anledning till att Israel ”skruvade” på sin taktik kan vara att en utvärdering efter *Operation Change of Direction* den s.k. ”Winograd report” hade gett Israeliska försvarsmakten inklusive dess flygvapen bakläxa på en rad punkter.

Klart är i alla fall att Israel insåg efter *Operation Change of Direction* att enbart luftaktioner ej kan vinna denna typ av krig, det måste till en markoffensiv i någon form. Detta hade tagits med i beräkningarna inför *Operation Cast Lead*. Detta föranledde att flygtaktiken redan från början anpassades därefter och då per automatik kom att rikta ett stort fokus mot Hamas väpnade grupper redan från dag ett.

Operation Cast Lead anses vara mer lyckad i sin helhet än *Operation Change of Direction*. Detta kan delvis bero på att Israel formade sina uttalade mål på ett bredare sätt. Israel hade denna gång undvikit direkt mätbara mål, istället formulerade de sig som att de skulle ”försvaga Hamas” och ”minska vapensmugglingen in till Gazaremsan” osv. Emedan de i den föregående operationen lovade att ”ovillkorligen få hem de kidnappade Israeliska soldaterna” samt ”avväpna och evakuera Hizbollahs styrkor från södra Libanon”. Dessa målsättningar var realistiska och gjorde det lätt för Hizbollah att utropa sig som segrare när väl operationen var över då Israel misslyckades med ovanstående.

En annan anledning till att *Operation Cast Lead* gick bättre kan vara att Israel inte låste sig vid ett bestämt uppträdande i luftarenan utan man plockade ”russinen ur kakan”. Israel tog tankar från Wardens teorier och blandade dem med annan befintlig lufttaktik samtidigt som de formade sin luftaktion efter rådande förutsättningar. Israel hade t.ex. tydliga tyngdpunkter som de slog emot. Dessa var dock inte enkom baserade på Wardens tankar om ”*enemy as a system*” utan de tog hänsyn till de lokala förutsättningarna som rådde på Gazaremsan och nyttjade dem till sin fördel.

Operation Change of Direction upplevs av författaren vara mer statiskt upplagd, baserad på en strategi som bygger på Wardens teori med upprepade anfall på de två, tre innersta cirkelarna i Wardens ”*five ring model*”. När Hizbollah sedan visade sig stå emot de israeliska anfallen och systemkollapsen uteblev upplevs Israel av författaren vara så fastlåst vid sin strategi att de inte förmår att omvärdera den. Detta gjorde att Israel aldrig fick initiativet i konflikten utan istället hela tiden fick reagera på det som Hizbollah gjorde.

Ytterligare en möjlig förklaring till att *Operation Change of Direction* inte lyckades fullt ut kan vara att israeliska försvarsmakten hade tappat delar av sin spetskompetens. Israel hade spenderat mycket tid med att jaga stenkastande ungdomar på Gazaremsan och i Västbanken. När de nu ställdes mot en tränad och effektiv, väl förberedd motståndare som Hizbollah så var man inte förberedd för vad en sådan motståndare verkligen innebar.

Krig har i alla tider ställt höga krav på taktikanpassning. Taktiken ändras snabbt och det gäller att följa med i utvecklingen. Exempel på vad som kan ske när man ej anpassar sin taktik efter

rådande förutsättningar är många, det främsta är kanske Frankrikes agerande under andra världskriget.

Israel hade inte följt med taktikens utveckling i den utsträckning de hade behövt. Wardens tankar är relevanta i många hänseenden, men utan en förmåga att anpassa Wardens teorier efter rådande förutsättningar kan det vara svårt att applicera dem med ett helt igenom lyckat resultat.

Under *Operation Cast Lead* anpassade Israel sin taktik efter rådande förutsättningar och för operationen uppsatta mål. Detta fick till följd att de blandade upp Wardens tankar med annan taktik samt med, för operationen, lokala mål. Detta gick många gånger rakt emot Wardens önskade prioriteringsordning. Denna operation ansågs dock ha varit mer lyckosam för Israel än den föregående.

Vad kan då omvärlden, däribland Sverige lära av Israels taktisering i dessa båda luftkampanjer? Till att börja med så bör det påtalas att det är få länder i världen som har en lika hög hotbild som Israel. Icke desto mindre är en viktig lärdom, oavsett hotbild att hela tiden följa med i taktikutvecklingen samt att anpassa sin taktik efter rådande och bedömd framtida hotbild. För att inte riskera att bli överaskad gäller det att ligga steget före sin potentielle fiende, såväl i tanke som handling.

Dessa båda operationer har med all önskvärd tydlighet visat att kriget är alltför osäkert till sin karaktär för att i förväg kunna säkerställa, en för egen del, fördelaktigt slutläge. Vad man dock kan göra är att optimera sina chanser till att uppnå det. I den optimeringen spelar taktikanpassning en nyckelroll.

4.4 Förslag till vidare forskning

Här finns en uppsjö av intressanta forskningsområden som skulle vara stimulerande att fördjupa sig i. Ett förslag är att studera de bägge luftkampanjerna utifrån en annan teori, exempelvis den amerikanska teorin ”*shock and awe*”. Detta för att se om och i så fall i vilken utsträckning Israel använde sig av denna under dessa båda operationer.

Därutöver finns det många luftkampanjer som skulle vara intressanta att analysera utifrån Wardens teori. Intressant vore också att undersöka om Wardens teorier verkligen är applicerbara i dagens luftkampanjer. Det var dock ca 30 år sedan Warden presenterade sina första tankar och på den tiden har det hunnit hända en hel del såväl taktikmässigt som rent teknologiskt.

Det skulle också vara intressant att jämföra respektive markoffensiv i dessa båda operationer. Detta då de skiljer sig åt, markoffensiven under *Operation Change of Direction* var mer eller mindre framtvängd emedan motsvarande offensiv under *Operation Cast Lead* var noga planerad.

Litteraturförteckning

Tryckta källor

Cordesman, Anthony H., Sullivan, George., Sullivan, William. 2007. *Lessons of the 2006 Israeli-Hezbollah War*. Washington D.C.: Center for Strategic and International Studies

Essaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Wängnerud, Lena. 2010. *Metodpraktikan*. Tredje Upplagan, Stockholm: Nordstedts Juridik AB

Fuller, J.F.C. 1926. *The foundations for a Science of War*, London: Hutchinson

Harel, Amos & Issacharof, Avi. 2009. *34 DAYS*. New York: Palgrave Macmillian

Olsen, John Andreas. 2007. *The ranaissance of American air power*, Dulles, Virginia: Potomac Books, Inc

Widén, Jerker & Ångström, Jan. 2004. *Militärteorins grunder*. Stockholm: Försvarsmakten

Uppsatser

Mj Hjort, Joakim. 2004. Wardens inverkan på kriget i Irak. Stockholm: Försvarshögskolan

Internet källor

E-Böcker och Artiklar

Cordesman, Anthony H. 2009. *The "Gaza War" A strategic analysis*. CSIS. (E-bok, Hämtad:130410)

http://csis.org/files/media/csis/pubs/090202_gaza_war.pdf

Lambeth, Benjamin S. 2011. *Air Operations in Israel's war against Hezbollah: learning from Lebanon and getting it right in Gaza*, RAND. (E-bok, Hämtad:130410)

http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2011/RAND_MG835.pdf

Mets David. 1999. *The Air Campaign John Warden and the classical Airpower theorists*. Air University Press Maxwell Air Force Base, Alabama. (E-bok, Hämtad:130409)

http://aupress.au.af.mil/digital/pdf/book/b_0065_mets_air_campaign.pdf

Gp Capt Parton, Neville. 2007. *Israel's 2006 Campaign in the Lebanon A failure of Air power or a failure of doctrine?* Air Power Review Vol. 10 Nr 2, Summer 2007. (Artikel, Hämtad:130218)

<http://www.airpowerstudies.co.uk/APR%20Vol%2010%20No%202.pdf>

Warden III, John. A.

Air Theory for the Twenty-first Century. 1995. (Artikel, Hämtad:130409)

<http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/battle/chp4.html>

Warden III, John. A.

Enemy as a system. 1995. (Artikel, Hämtad:130408)

http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/apj95/spr95_files/warden.htm

Warden III, John A. 1988. *The Air Campaign – Planning for Combat*, Washington, DC: National Defense University Press. (E-bok, Hämtad:130408)

<http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/warden/ward-toc.htm>

Hemsidor

Förenta Nationerna (FN), (Hämtad: 130527)

<http://www.un.org/News/Press/docs/2012/ga11317.doc.htm>

Israeliska försvarsmaktens hemsida, (Hämtad:130402)

<http://www.idf.il/1497-en/Dover.aspx>

Israel Ministry of Foreign Affairs

www.mfa.gov.il

Operation Change of Direction, (Hämtad:130425)

<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/hizbullah/pages/hizbullah%20attack%20in%20northern%20israel%20and%20israel%20response%2012-jul-2006.aspx>

Operation Cast Lead, (Hämtad:130429)

http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/terrorism/palestinian/pages/aerial_strike_weapon_development_center%20_gaza_28-dec-2008.aspx